

Forse inkomensdaling voor glastuinbouwbedrijven

Anita van der Knijff en Gerben Jukema

De bedrijfsresultaten van het merendeel van de glastuinbouwbedrijven zijn, zo wordt verwacht, in 2008 sterk verslechterd. Tegenvallende opbrengstprijzen en hogere kosten zijn hiervan de oorzaak. Het inkomen van glastuinders zal gemiddeld sterk dalen en uitkomen op het laagste niveau sinds jaren. Veel bedrijven zullen te maken krijgen met ontsparringen.

Glasgroenten: lagere prijzen

De prijsvorming voor de meeste vruchtgroenten startte dit jaar matig; hoge primeurprijzen bleven uit. Ook gedurende de rest van seizoen bleven de prijzen veelal achter bij vorig jaar. Zo is de middenprijs van komkommer dit jaar 3 à 4 cent lager dan vorig jaar en van paprika variërend van 5 tot 15%, afhankelijk van de kleur. Bij tomaat is de prijsvorming voor losse tomaat relatief gezien nog het beste, die van fijnere trostomaat het slechtst. Gemiddeld ligt de middenprijs 5 à 10% lager dan in 2007. Aubergine kent, na een goede prijs in 2007, de sterkste prijsdaling (-25%). Een eenduidige oorzaak voor de over het algemeen slechte tot matige prijsvorming is er niet, maar moet gezocht worden in een combinatie van factoren: areaaluitbreiding in het buitenland, een grillig aanvoerpatroon plus een matige (export)vraag. Telers noemen ook de verdeeldheid in de handel en het ontbreken van een sterke marktpositie, waardoor er ruimte is voor speculatie, als belangrijke oorzaak voor de prijsdruk. De productie per m² zal min of meer gelijk zijn aan vorig jaar; bij sommige gewassen iets lager, bij andere iets hoger. Hierdoor zullen naar verwachting de teeltopbrengsten per bedrijf dalen. Daar tegenover staat dat de opbrengsten uit de verkoop van elektriciteit gemiddeld hoger zullen zijn. Per saldo wordt uitgegaan van een daling van de totale financiële opbrengsten per m² met circa 3,5%.

	Glasgroente- bedrijven	Snijbloemen- bedrijven	Pot- en perkplanten- bedrijven	Totaal glas- tuinbouw
Opbrengst per 100 euro kosten				
2006	96	96	97	96
2007 (v)	96	96	100	97
2008 (r)	90	91	96	92
Inkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per onbetaalde a.j.e.)				
2006	40	40	44	41
2007 (v)	33	33	63	39
2008 (r)	-15	6	23	8
Totaal inkomen (x 1.000 euro per bedrijf)				
2006	75	80	78	78
2007 (v)	60	68	110	75
2008 (r)	-21	17	47	21
Bron: Informatienet.				

Sierteelt: veelal lagere prijzen

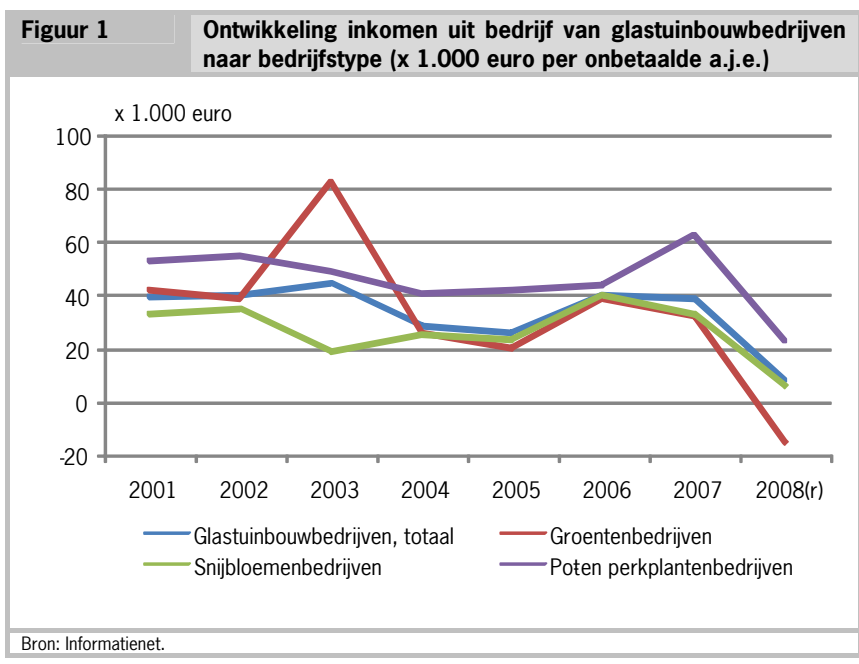
Voor de meeste snijbloemen zijn de middenprijzen aan de Nederlandse bloemenveilingen dit jaar lager dan vorig jaar, ondanks een lichte daling van de aanvoer (-0,2%). Het jaar begon nog relatief goed met goede verkopen en prijsvorming rond Valentijn. Maar een matige Moederdag, dat dit jaar gelijk viel met Pinksteren, een slechte zomer en sombere economische berichten in het najaar leiden tot een weinig rooskleurige situatie. Vooral de prijsvorming voor troschrysanthe was dit jaar slecht. Ook telers van lelie en gerbera moeten het met lagere opbrengstprijzen doen. De middenprijzen van roos en tulp zijn daarentegen ongeveer gelijk aan vorig jaar of zelfs iets hoger. Bij kamerplanten loopt de prijsvorming dit jaar wat uiteen. Over het algemeen doen groene planten het beter dan bloeiende planten. Vooral telers van phalaenopsis en anthurium moeten flinke prijsdalingen incasseren. Binnen de productgroep tuinplanten is de middenprijs van perkgoed op ongeveer hetzelfde als vorig jaar. Ook hier loopt de prijsontwikkeling per product uiteen. Zo hoort bijvoorbeeld geranium tot de stijgers en violen tot de dalers. De rode draad is dat dit jaar de opbrengstprijzen van sierteeltproducten veelal achter blijven bij vorig jaar. Dit leidt bij een min of meer gelijke productie per m² tot een daling van de geldelijke opbrengsten per m² van circa 2% voor potplantenbedrijven en ongeveer 3% voor snijbloemenbedrijven.

Hogere kosten, uitgezonderd rente

De meeste kosten laten in 2008 een stijging zien, uitgezonderd de rentekosten. De betaalde arbeidskosten nemen gemiddeld met zo'n 3% per m² toe. Deze stijging is het gevolg van hogere CAO-lonen. De arbeidsinzet is min of meer gelijk aan vorig jaar, en op bedrijven met lagere productie iets lager. De energiekosten nemen dit jaar opnieuw toe door zowel een stijging van de gasprijs als een hoger gasverbruik. Dit hogere gasverbruik hangt grotendeels samen met een toename van de productie van elektriciteit voor de verkoop en eigen gebruik. Hierdoor is naar verwachting minder elektriciteit ingekocht, maar wel gemiddeld tegen een iets hogere prijs. Ook zijn gestegen de kosten van meststoffen en verpakking. In totaliteit zullen de kosten per m² op sierteeltbedrijven dit jaar naar verwachting gemiddeld met circa 2% stijgen.

Lagere bedrijfsresultaten en inkomens

Binnen de glastuinbouw zijn de verschillen in inkomen groot onder meer door uiteenlopende resultaten per gewas, verschillen in schaalgrootte (van klein tot mega bedrijf) en door het al dan niet leveren van elektriciteit. Voor het merendeel van de glastuinbouwbedrijven wordt in 2008 een daling van de rentabiliteit voorzien. Voor potplantenbedrijven is deze daling gemiddeld het kleinst en voor glasgroentenbedrijven het grootst (tabel 1). Gemiddeld komt de rentabiliteit voor de gehele glastuinbouw naar verwachting uit op 92%. Hoewel de verschillen tussen bedrijven in de praktijk groot zullen zijn, zal het inkomen uit bedrijf gemiddeld met ruim 50.000 euro dalen tot 15.000 euro. Parallel hieraan zal het inkomen per onbetaalde a.j.e. eveneens sterk dalen; gemiddeld met ongeveer 30.000 euro (figuur 1). Het inkomen van buiten bedrijf in de glastuinbouw schommelt jaarlijks zo tussen de 5.000 en 10.000 euro en zal dit jaar ongeveer ook in die orde van grootte liggen. Hiermee komt het totaal inkomen volgens raming uit op 21.000 euro. Dit is, net als het inkomen uit bedrijf, het laagste niveau sinds het begin van deze eeuw. Een dergelijk inkomen biedt geen ruimte voor besparingen. Dit betekent dat na twee jaar van (lichte) besparingen er dit jaar gemiddeld ontspaard zal worden.

Meer informatie:

Actuele ontwikkeling van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw, 2008